

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 15/7/2015
Sayı 129

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 13.07.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM KANUNLAR ve KATARLAR BSK. LİGİ
15 Temmuz 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
15 Temmuz 2015
No: 8540

GENEL GEREKÇE

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun görevleri işbu Kanun'un 4'üncü maddesinde şu şekilde izah edilmiştir;

"KURULUN GÖREVLERİ

Madde 4 - (1) Kurulun görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak.

b) Hâkim ve savcılarla ilgili olarak;

1) Mesleğe kabul etme,

2) Atama ve nakletme,

3) Geçici yetki verme,

4) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma,

5) Kadro dağıtma,

6) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme,

7) Disiplin cezası verme,

8) Görevden uzaklaştırma,

işlemlerini yapmak.

c) Aşağıdaki alt bentlerde belirtilen hâkim ve savcılar hariç olmak üzere, hâkim ve savcılarının görevlerini; kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelere (hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetlemek; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hâl ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırmak ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemlerini yürütmek.

1) Bakanlık merkez, bağlı ve ilgili kuruluşları ile uluslararası mahkemeler veya kuruluşlarda görev yapan hâkim ve savcılar.

2) Geçici yetki veya görevlendirme ile başka bir kurum, kurul veya kuruluşta çalışan hâkim ve savcılar.

3) İdarî görevleri yönünden savcılar.

4) Komisyon işlerine yönelik görevleri yönünden adalet komisyonu başkan ve üyeleri.

ç) Yargı yetkisinin kullanımına ilişkin hususlar hariç olmak üzere hâkimlerin idarî görevleri ile delilleri değerlendirme ve suçu niteleme yetkisi hariç olmak üzere savcılarının adli görevlerine ilişkin konularda genelge düzenlemek.

d) Yargıtay ve Danıştaya üye seçmek.

e) Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(2) Kanunlarda açıkça Bakanlığa verilenler dışında, hâkim ve savcılarının tüm özlük işleri, Kurul tarafından yerine getirilir."

Yukarıda yer alan madde hükmünden de anlaşılacağı üzere Kurulun tüm görevleri yargı organı içerisindeki düzenlemelere yöneliktir.

Anayasamızın 9'uncu maddesi "*Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.*" İbaresini açıkça yer almakta olup, yine Anayasamızın Başlangıç metninde Kuvvetler Ayrılığı İlkesinde şu şekilde atıfta bulunulmuştur; "*Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;*"

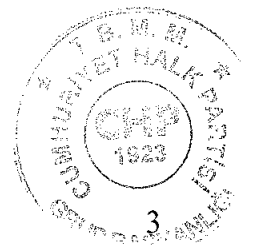
Kuvvetler Ayrılığı İlkesi; Türkiye anayasalarından 1921 Anayasası'nda yer almaz. 1924 Anayasası'nda da yoktur ancak işlevler tanımlanmış, ortam hazırlanmıştır. 1961 ve hala yürürlükte olan 1982 anayasaları kuvvetler ayrılığı ilkesine göre düzenlenmiştir. Mevcut anayasanın 7, 8 ve 9'uncu maddeleri kuvvetleri belirtir. **1789 tarihli İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesine göre: kuvvetler ayrılığının gerçekleşmediği ve yurttaş haklarının güvence altına alınmadığı toplumların anayasası olamaz.** Böylelikle söz konusu ilke, devletin ve anayasanın temeli durumuna getirilmiştir. Bu noktada kuvvetler ayrılığı ilkesi, devletin bir bütün olarak sahip olduğu gücü dağıtır ve denetler. Her bir güç işbirliği ve denge ile çalışır.

Kuvvetler ayrılığı ilkesine sahip devletin en dikkat edilmesi gereken yönü "bağımsız yargı"dır. Yargının, yürütmeden ve yasamadan ayrı olması, yargının her türlü baskı ve etkiden uzak ve siyasal çekişmelerin dışında kalmasını gerektirir. Yargının hak teslim eden yapısı nedeniyle de herhangi bir etkiden bağımsız olması gerekir. Anayasa 138'inci madde ile bunu güvence altına almıştır:

"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

Ancak mevcut kanuna göre Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu içerisinde Yürütme Organının bir parçası olan Adalet Bakanı ve Adalet Bakanlığı Müsteşarı yer almaktadır ve yargı mensuplarını ilgilendiren tüm kararlarda bu üyelerin etkileri bulunmaktadır. Bu durum açıkça Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin ihlal edilmesi ve Yürütmenin Yargıya açıkça müdahalesi sonucunu doğurmaktadır.

Yukarıda belirtildiği üzere, Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin ihlal edilerek özellikle yargı organına yürütme organının müdahalesinin önüne geçilmesi için işbu kanun değişikliğine ilişkin teklifimin verilmesi gereği hasıl olmuştur.

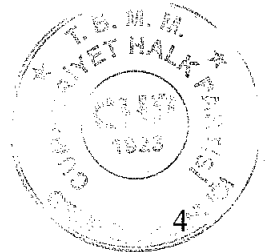
MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- İşbu kanun değişikliğine ilişkin teklifim ile Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin ihlal edilerek özellikle yargı organına yürütme organının müdahalesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- İşbu kanun değişikliğine ilişkin teklifim ile Kuvvetler Ayrılığı İlkesi'nin ihlal edilerek özellikle yargı organına yürütme organının müdahalesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

HAKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU KANUNU'NUN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu'nun 3'üncü maddesinin dördüncü bendi kaldırılmış olup üçüncü bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir ve maddedeki bentlerin sayıları beşinci bendi dördüncü, altıncı bendi beşinci, yedinci bendi altıncı bent olarak değiştirilmiştir;

“(3) Kurulun Başkanı, kurul üyeleri arasından gizli oylamayla ve üyelerin salt çoğunluğunun oylarıyla seçilir.”

MADDE 2- 6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu'nun 3'üncü maddesinin beşinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“(4) Kurul; Bakan, Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Cumhurbaşkanınca seçilecek dört asıl, Yargıtaydan seçilecek üç asıl ve üç yedek, Danıştaydan seçilecek iki asıl ve iki yedek, Türkiye Adalet Akademisinden seçilecek bir asıl ve bir yedek, birinci sınıf olan adlî yargı hâkim ve savcıları arasından seçilecek sekiz asıl ve beş yedek ile birinci sınıf olan idarî yargı hâkim ve savcıları arasından seçilecek dört asıl ve üç yedek üyeden oluşur.”

MADDE 3- Bu Kanun Resmi Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

